UUTISET

Tämä on vakaa tuotannon ala, joka työllistää ja joka ei ole lähdössä Kiinaan. **PUHEENJOHTAJA HARRI PELTOLA, MTK-POHJOIS-SUOMI**

Paine vanhusten kotihoitoon kasvaa

Vanhustenhoidossa suuntana on koti, sillä se säästää kuntien rahaa. Ministeriössä mietitään parhaillaan lakiesitystä palveluasumisen maksuperusteista.

Siirtyminen laitoshoidosta kotihoitoon tai palveluasumiseen oli ainoita merkittäviä ehdotuksia, joita ministeriöt tekivät kuntien tehtävissä säästämiseksi.

Kuntaministeri **Henna Virkkunen** (kok.) pyysi ministeriöiltä kahteen otteeseen esityksiä siitä, mitä tehtäviä kunnilta voisi karsia. Listat olivat lyhyet.

”Laitoshoidon purku oli ainoa merkittävä avaus”, Kuntaliiton toimitusjohtaja **Timo Kietäväinen** sanoo.

”Takamatkalta lähdetään”

Kietäväisen mukaan ministeriöiden idealistoille on vaikea laskea hintaa, mutta ne eivät yllä edes puoleen hallituksen linjaamasta miljardista eurosta. Päinvastoin: moni niistä lisää byrokratiaa ja tulee kalliiksi. Lisäksi kunnille on tulossa satojen miljoonien menolisäykset hallituksen antamista uusista tehtävistä.

”Takamatkalta lähdetään”, Kietäväinen sanoo miljardista, joka piti säästää kunnilta purkamalla säädöksiä.

Säädösten purku voisi tarkoittaa ammattilaisten kelpoisuusvaatimusten höllentämistä ja ryhmäkokojen suurentamista. Kietäväinen pitää hyvänä ajatuksena saada hoivapalveluihin aputyövoimaa, jota oli myös ennen vanhaan ja joka vapauttaisi koulutetumpaa väkeä muihin töihin.

Virkkunen vaikutti pettyneeltä, kun Kuntaliitto ilmoitti taannoin, ettei se aio laatia karsintalistaa. Perusteena oli, että palveluiden karsintapäätökset kuuluvat poliitikoille. Kietäväisen mukaan Kuntaliitto on kuitenkin keskustellut ministeriöiden kanssa.

Omaisuus huomioon?

Toinen miljardi kuntien pitäisi säästää hallituksen linjauksen mukaan itse. Työnteon tiukentaminen ja verojen korotus ovat yksi tie, mutta Kietäväisen mielestä pohdintaan pitäisi ottaa myös asiakasmaksujen taso ja asukkaiden omaisuuskin.

”Mitä mieltä siinä on, että vain tulot otetaan huomioon maksuja määrättäessä? Ihmisellä voi olla iso varallisuus, mutta vain eläke- ja pääomatuloja katsotaan.”

Samaa viestiä on kuultu pankkien ja vakuutusyhtiöiden etujärjestöltä Finanssialan Keskusliitolta. Sielläkin oltaisiin valmiita paikkaamaan julkisia menoja yksityisellä omaisuudella.

Sosiaali- ja terveysministeriön työryhmä valmistelee parhaillaan asumispalveluiden asiakasmaksuja koskevaa lainsäädäntöä.

Omaisuutta ei edelleenkään ole tarkoitus ottaa huomioon maksuissa muutoin kuin pääomatulojen, esimerkiksi vuokratulojen muodossa, johtaja **Annakaisa Iivari** sanoo.

Kotiin annettavien palveluiden asiakasmaksujen perusteet on nyt kirjattu asetukseen. Ne on tarkoitus siirtää lakiin samalla, kun palveluasumiseen luodaan maksuperusteet.

”Tarkoitus on saada sama peruste kotihoidon ja palveluasumisen maksuille, jotta hinta ei ohjaisi palvelun valintaa”, Iivari sanoo.

Nykysäädösten mukaan brututuloista vähennetään ensin suojaosa 528 euroa, ja lopusta bruttotulosta voi periä maksua enintään 35 prosenttia. Noin 1 500 euron eläkkeellä kotiin annettavan palvelun kuukausimaksuksi muodostuu enimmillään 350 euroa.

Maksuperusteiden yhtenäistämisen puolesta puhuu myös kuntien kirjava maksukäytäntö: palveluasumisessa ateriapalvelun hintahaitari voi olla jopa 300–700 euroa kuukaudessa.

Iivarin mukaan tarkoituksena on siirtyä kotipalvelussa tuntiperusteiseen laskutukseen. Tarkoituksena on, että maksulla katetaan asiakkaan tarvitsemat palvelut kotipalvelusta kotisairaanhoitoon ja tukipalveluihin, kuten siivoukseen. Asumisesta ja aterioista maksetaan erikseen.

Iivarin työryhmän piti päättää työnsä tämän vuoden lopussa, mutta työ saattaa jatkua kevääseen. Laki tulisi voimaan vuonna 2015.

EIJA MANSIKKAMÄKI

Hausjärvi lakkautti laitoshoidon

Hausjärvi lähti säästämään ja purki vanhusten laitoshoidon sosiaalipuolella viime vuonna kokonaan. Vanhukset siirrettiin tehostettuun palveluasumiseen ja kotihoitoon, jonne palkataan lisää väkeä.

Myös terveyskeskuksen vuodeosastolta aiotaan siirtää vanhukset viereiseen hoivayksikköön eli terveystoimesta sosiaalitoimeen.

”Suunnitelmana on hoitaa entistä huonokuntoisemmat entistä pidempään kotona”, kotipalveluohjaaja **Leena Ollila** kertoo.

EIJA MANSIKKAMÄKI

MARKKU VUORIKARI

Lähihoitaja Piia Islander annosteli tiistaina lääkkeitä Helga Anttilalle Hausjärvellä.

PÄIVÄN KYSYMYS

Ketjureaktion osallistujat polkivat rahaa Punaiselle Ristille säässä kuin säässä.

Paljonko Punaiselle Ristille pyöräiltiin rahaa?

Ketjureaktio on kampanja, jossa pyöräilijät tai heidän työnantajansa lahjoittavat rahaa Suomen Punaiselle Ristille suhteessa pyöräiltyihin kilometreihin. Kampanja järjestettiin yhteistyössä Kilometrikisan kanssa.

Yhteisöt tai yritykset voivat ilmoittaa joukkueensa Kilometrikisaan. Joukkueen pyöräilemät kilometrit merkitään verkkopalvelun laskuriin.

Kilometrikisa järjestettiin tänä vuonna 1.5.–22.9.

Kuinka paljon Ketjureaktio tuotti tänä vuonna rahaa, Punaisen Ristin tiedottaja Anna Vuorinen?

Ketjureaktio tuotti noin 68 000 euroa. Joillain yrityksillä on tosin ollut tapana, että he tuplaavat työntekijöiden polkeman summan, joten lopullinen tulos voi vielä muuttua.

Mihin rahat käytetään?

Varat käytetään Punaisen Ristin terveystyöhön Afrikassa. Työllä edistetään kaikkein heikoimmassa asemassa olevien ihmisten terveyttä ja torjutaan esimerkiksi malariaa, koleraa ja HI-virusta.

Onko käyttökohteella jokin yhteys pyöräilyyn?

Se yhteys on, että Punaisen Ristin vapaaehtoiset käyttävät usein polkupyöriä työssään.

Punainen Risti työskentelee sellaisten ihmisten parissa, joiden on vaikea saavuttaa terveys- ja koulutuspalveluita esimerkiksi huonojen kulkuyhteyksien takia. Pyörällä vapaaehtoiset pääsevät niillekin alueille, joille ei avustusjärjestöjen autoilla pääse.

Avustusvaroilla ostetaan välillä pyöriä vapaaehtoisille. Niiden hankintaa harkitaan myös nyt.

Ketjureaktio on järjestetty yhdessä Kilometrikisan kanssa jo monen vuoden ajan. Yhteistyö jatkuu ensi vuonna.

HANNA SALONEN

Maaseudun Tulevaisuus osallistui Kilometrikisaan ja Ketjureaktioon 14 hengen joukkueella, joka pyöräili 16 865 kilometriä ja tienasi Punaiselle Ristille 675 euroa.

Pohjoinen tuki pitäisi ratkaista pian

”Epävarmuutta on muutenkin liikaa, se vaikeuttaa investointeja ja lisää uupumista”

VAALA (MT)

Maa- ja metsätalousministeriön ei pitäisi enää viivytellä tukiratkaisujen muotoilussa. Maataloudessa on muutenkin tarpeeksi epävarmuustekijöitä, MTK-Pohjois-Suomen puheenjohtaja **Harri Peltola** sanoo.

Esimerkiksi artikla 142:n, pohjoisen tuen, osalta ministeriöllä oli vielä kaikki vaihtoehdot auki, kun asiaa viimeksi tiukattiin ministeri **Jari Koskiselta** (kok.). Viljelijöiden on vaikea suunnitella investointeja, kun ei ole tietoa millä perusteilla tuet maksetaan.

Myös investointituet ja luopumistuet odottavat ratkaisua.

MTK-Pohjois-Suomen vs. toiminnanjohtaja **Sirpa Törmikoski** muistuttaa epävarmuuden vaikuttavan myös viljelijöiden jaksamiseen.

Kovin hyviä uutisia ministeriön ratkaisuista ei odoteta. Peltola sanoo hallituksen leikanneen jokaisena toimintavuotenaan maatalouden rahoja. Ensi vuonna rahaa saadaan taas 60 miljoonaa euroa vähemmän kuin tänä vuonna.

Hallituksen ratkaisut etelän 141-tuen suhteen Peltola nimeää ”sen tukimuodon saattohoidoksi”. Se ei vaikuta viisaalta politiikalta. Tuki alenee ja poistuu lopulta kokonaan.

Etelän tuki kiinnostaa pohjoisen viljelijöitä paljonkin, sillä ”meillä on yhteinen teollisuus”. Se tarvitsee raaka-ainetta.

Kannattaako lypsävä tappaa?

Peltola muistuttaa, että maatalous ja ruuan tuotantoketju ovat merkittäviä työllistäjiä. Monissa kunnissa maataloudella on tulonmuodostuksessa hyvin merkittävä osuus.

”Tämä on vakaa tuotannon ala, joka työllistää ja joka ei ole lähdössä Kiinaan”, Peltola summaa.

”Jos kotimainen tuotanto tehdään mahdottomaksi, sitä ei aivan helposti saada rakennettua uudelleen”, Törmikoski sanoo.

Esimerkiksi Vaalassa maataloudesta saadaan 22 prosenttia ansiotuloista, metsästä neljä prosenttia, MTK-Vaalan puheenjohtaja **Samuli Leinonen** kertoo.

Monissa Kainuun kunnissa osuus on huomattavasti suurempikin, enimmillään 40 prosentin tietämissä.

Peltola kiittelee Vaalan kuntaa siitä, että päättäjät ovat ymmärtäneet alkutuotannon merkityksen.

”Täällä lähituotantoa osataan suosia. Lähiruuan hankkiminenhan on kunnan omasta halusta kiinni.”

Maatalousala kiinnostaa yhä

Vaikka pohjoisen maataloudella on vaikeutensa, kuolinkelloja sille ei vielä kumautella.

Leinonen kertoo, että maitotilojen määrä Vaalassa on pudonnut EU-jäsenyyden aikana, vuodesta 1995, 108:sta 37:een. Tuotettu maitomäärä on kuitenkin kasvanut yhdeksästä yhteentoista miljoonaan litraan.

Kaikista kielteisistä uutisista huolimatta nuorten kiinnostus alaa kohtaan on kiitettävä.

”Onneksi saimme agrologikoulutuksen lopettamisen Oulussa torjuttua”, Peltola sanoo. ”Hakijoita on ollut paljon.”

Leinonen sanoo, että mielikuva maataloudesta vain ruumiillisena työnä on haihtumassa.

”Nyt tiedetään, että alalla menestyminen vaatii hyvää koulutusta. Aivan huipputekniikkaakin tässä pääsee soveltamaan.”

MTK-Pohjois-Suomi aloitti yhdistystensä syyskokousten sarjan Vaalasta tiistaina.

JOUKO RÖNKKÖ

PEKKA FALI

Samuli Leinonen (vas.), Sirpa Törmikoski ja Harri Peltola kiirehtivät ministeriötä tekemään ratkaisuja.

KESKUSTELE VERKKOLEHDESSÄ

Voit kommentoida juttua Maaseudun Tulevaisuuden verkkolehdessä osoitteessa *www.maaseuduntulevaisuus.fi.*

Kilpailuvirasto tutkii Atrian ja Saarioisten kauppaa

Kilpailu- ja kuluttajavirasto (KKV) aloittaa jatkokäsittelyn Atria Oyj:n ja Saarioisten välisessä yrityskaupassa.

Yhtiöt tekivät heinäkuussa esisopimuksen, jonka mukaan Atria ostaa Saarioisten naudan, sian ja broilerin hankinta-, teurastus- ja leikkuuliiketoiminnot.

Jatkokäsittelyssä tutkitaan, estääkö käsiteltävänä oleva yrityskauppa olennaisesti tehokasta kilpailua Suomessa.

Jo ennestään keskittyneet lihan hankinta-, teurastus- ja leikkuumarkkinat keskittyvät yrityskaupassa entisestään Saarioisen poistuessa markkinoilta, KKV arvioi.

Kaupassa Atrialle siirtyisivät Saarioisten Jyväskylän teurastamo- ja leikkuuliiketoiminta koneineen ja laitteineen sekä Kangasalan Sahalahdella sijaitseva teurastamokiinteistö tontteineen.

Atrian on tarkoitus jatkaa teollista toimintaa Jyväskylässä ja Sahalahdella.

Saarioisen hankinta-, teurastus- ja leikkuutoimintojen noin 400 työntekijää siirtyisivät vanhoina työntekijöinä Atrian palvelukseen.

Lisäksi kaupan yhteydessä yritysten on tarkoitus tehdä yhteistyösopimus lihan toimituksista Atrialta Saarioisille.

Kilpailuviranomainen voi jatkokäsittelyssä hyväksyä kaupan sellaisenaan, määrätä ehtoja sen hyväksymiselle tai esittää, että markkinaoikeus kieltää kaupan.

Jatkokäsittely voi kilpailulain mukaan kestää enintään kolme kuukautta, KKV:stä kerrotaan.

TIINA TAIPALE